
Till Justitiedepartementet
Cecilia Zetterberg Garzon

Yttrande över EU-kommissionens förslag till reviderat mottagandedirektiv
Ärende Ju2016/05298/EMA

Flyktinggruppernas Riksråd, FARR, har den 31 augusti beretts tillfälle att lämna synpunkter och kommentarer över EU-kommissionens förslag till Europaparlamentets och Rådets direktiv om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd (omarbetning).

Allmänna synpunkter

I alla förslagen som kommit från EU-kommissionen på asylområdet de senaste månaderna framstår det som ett överordnat mål att förhindra ”sekundära förflyttningar” och ”asylshopping”, detta egentligen utan argumentering varför fri rörlighet är dåligt just för asylsökande eller invandrare som kommit som asylsökande.

Det förnedrande uttrycket asylshopping borde över huvud taget inte förekomma i EU-terminologin. Att försöka få skydd är inte en lättis shopping. Om EU vill uppnå en god miniminivå i alla medlemsstater så är det utmärkt och kommer att leda till färre sekundära förflyttningar. Men det går inte att skapa en god nivå baklänges genom att stänga in skyddsbehövande människor i dåliga förhållanden.

FARR ställer sig positiv till att mottagandesystemen hos medlemsstaterna ytterligare harmoniseras genom att förbättra mottagandeförhållandena samt beredskapen inom EU.

FARR motsätter sig de förslag i det reviderade direktivet som försämrar situationen för asylsökande. Flera lagändringar kommer att behöva göras för att anpassa svensk lagstiftning till vad som föreslås enligt direktivet. FARR ser fram emot att i det fortsatta lagstiftningsarbetet få tillfälle att yttra sig över förslag på dessa områden.

Synpunkter och kommentarer till enskilda artiklar

Artikel 6

Medlemsstaterna bör alltså förse den sökande med ett dokument utfärdat i den sökandes namn som styrker den sökandes rättsliga ställning eller intygar att den sökande får stanna på medlemsstatens territorium så länge ansökan inte har avgjorts eller håller på att prövas. FARR mostätter sig att denna bestämmelse tas bort.

Artikel 7

Det finns risk att denna bestämmelse kommer att innebära en stor begränsning i den sökandes rörelsefrihet. FARR motsätter sig att en medlemsstat får möjlighet att begränsa enskildas rörelsefrihet på alltför lösa grunder.

Artikel 8

Bestämmelsen är för allmänt hållen. Det finns således risk för att den sökande tas i förvar även om det ej föreligger risk för att den sökande ska avvika. FARR mostätter sig detta och menar att artikeln bör omarbetas.

Artikel 9

FARR motsätter sig de begränsningar som föreslås för en förvarstagen att få kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde.

Artikel 10

FARR motsätter sig att medlemsstaterna ska kunna begränsa personers tillträde till försvarsanläggningar då det kan leda till begränsningar för den förvarstagna att träffa sitt rättsliga biträde.

Artikel 15

FARR anser att det är positivt att medlemsstaterna åläggs att se till att sökande har tillträde till arbetsmarknaden senast sex månader efter det att de har lämnat in ansökan om internationellt skydd jämfört med dagens nio månader. Även de utökade rättigheterna som den sökande ges i och med de föreslagna ändringarna är bra.

Artikel 17

FARR motsätter sig bestämt att asylsökande som inte uppfyllt det nya (och sannolikt för många asylsökande okända) kravet att söka asyl i "rätt" land därmed skulle stå utanför grundläggande rättigheter.

Artikel 21

Att medlemsstaterna ska säkerställa att det finns personal som är utbildade och får fortbildning för att ta hand om sökande med särskilda mottagandebehov är positivt.

Artikel 22

Det är bra att personal som arbetar med ensamkommande barn ej får vara registrerade för brott eller överträdelse relaterade till barn.

Artikel 23

En bortre tidsgräns om fem arbetsdagar för tillsättande av förmyndare är bra. FARR ser med oro på förslaget om att barn från 16 år kan placeras i förläggningar för vuxna sökande och motsätter sig detta. Barn ska få sina rättigheter tillgodosedda i enlighet med Barnkonventionens regler.

Artikel 25

FARR ser med oro på att medlemsstaterna får rätt att föreskriva att kostnadsfritt rättsligt bistånd och biträde endast ska ges till dem som saknar tillräckliga tillgångar. FARR motsätter sig denna form av begränsningar av rätten till rättsligt bistånd.

Artikel 28

Mot bakgrund av situationen i EU under senare tid är det positivt att medlemsstaterna åläggs att upprätta en beredskapsplan på det sätt som föreslås.

På uppdrag av FARR:s styrelse

Sanna Vestin, ordförande

Emma Persson, ledamot, föredragande